

πλούτος

πλούτος, ο, πλ. **πλούτη** κ. **πλούτια, τα**, ουσ. [*<αρχ. πλοῦτος*], ο πλούτος. (Λαϊκό τραγούδι: *κι αν το μπορέσω και γυρίσω με χίλια πλούτια στο σκαρί. Θε να σε κλέψω μ' ένα άσπρο φαρί κι η μάνα σου ας τρέχει να σε βρει*). **1.** η πολυτέλεια, η ευμάρεια: «ζει μέσα στον πλούτο || όλες οι ανεπτυγμένες χώρες στηρίζονται στον κοινωνικό πλούτο και στις παραγωγικές δυνάμεις». (Τραγούδι: *τα πλούτη τα περιφρονώ και κάθε μεγαλείο κι αν τύχει κάπου και πονώ το ρίχνω στο αστείο*). **2.** λέγεται συνθηματικά από τα κοράκια (βλ. λ.) η κηδεία, ιδίως αυτή που αναλαμβάνεται από κάποιο γραφείο τελετών κατευθείαν από το νοσοκομείο στο οποίο πέθανε κάποιος: «είναι μέσα στη χαρά του, γιατί του έτυχε ένας πλούτος»·

- *έχει πλούτο αισθημάτων*, έχει πολλά ψυχικά χαρίσματα, έχει πλούσιο εσωτερικό κόσμο: «ο ένας του ο γιος είναι πολύ μονόχνοτος άνθρωπος, αλλά ο άλλος έχει πλούτο αισθημάτων»·

- *έχει πλούτο γνώσεων*, είναι πολύ καλλιεργημένος, πολύ μορφωμένος: «από μικρός είχε μαγία με το διάβασμα, γι' αυτό έχει πλούτο γνώσεων»·

- *κολυμπάει στα πλούτη*, είναι πάμπλουτος: «απ' τη μέρα που γεννήθηκε κολυμπάει στα πλούτη». (Λαϊκό τραγούδι: *μου είπανε πως ζεις ευτυχισμένη, θεότρελη, στα πλούτη κολυμπάς. Μα μια κατάρα πάντα θα σε δέρνει, του προδομένου ο πόνος της καρδιάς*)·

- *πλέει στα πλούτη*, βλ. συνηθέστ. *κολυμπάει στα πλούτη*·

- *τον πλούτο πολλοί emίσησαν, τη δόξα ουδείς*, ο άνθρωπος πολύ περισσότερο από τον πλούτο επιδιώκει τη δόξα: «γιατί νομίζεις πως αγωνίζονται αυτοί να γίνουν υπουργοί ακόμη και πρωθυπουργοί, μήπως για τα λεφτά; Όχι, φίλε μου, για τη δόξα γιατί, τον πλούτο πολλοί emίσησαν, τη δόξα ουδείς»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας